

ਰਾਜੇਸ਼ ਬਿੰਦਲ ਜੇ.

ਭੁੱਲਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ

CWP ਨੰ. 1993 ਦਾ 13591

7 ਸਤੰਬਰ, 2007

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950 — ਆਰਟ.226—ਪੰਜਾਬ ਰਿਕਰੂਟਮੈਂਟ ਆਫ ਐਕਸ-ਸਰਵਿਸਮੈਨ ਰੂਲਜ਼, 1982 — ਆਰ.ਐੱਲ.4—ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ 27 ਸਤੰਬਰ, 1989 ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ— ਸਾਬਕਾ ਸੈਨਿਕਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਕੋਟੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਏ.ਐੱਸ.ਆਈ. ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ—ਅਰਜ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਾਬਕਾ ਸੈਨਿਕਾਂ ਲਈ ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਲਈ— ਕੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸਾਬਕਾ ਸੈਨਿਕਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਕੋਟੇ ਦਾ ਲਾਭ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੇ ਸਨ - ਹੋਲਡ, ਨੰਬਰ- 1982 ਦੇ ਨਿਯਮ ਸਿਰਫ ਸਾਬਕਾ ਸੈਨਿਕਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਜਾਂ ਆਸ਼ਰਿਤ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦੇ ਹਨ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਸੈਨਿਕਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ - 27 ਸਤੰਬਰ, 1989 ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਸਾਬਕਾ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਿਵਲ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵੀਂ ਅਸਾਮੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਭਰਤੀ ਵਿੱਚ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ - ਵਿਆਖਿਆ - ਨਾ ਤਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕੋਈ ਗਠਜੋੜ ਹੈ - ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਰਿਕਰੂਟਮੈਂਟ ਆਫ ਐਕਸ-ਸਰਵਿਸਮੈਨ ਰੂਲਜ਼, 1982 ਦੇ ਨਿਯਮ 4, ਜਿੱਥੇ ਸਾਬਕਾ ਸੈਨਿਕਾਂ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਨਾਲ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ 'ਤੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਸ਼ਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਾਬਕਾ ਸੈਨਿਕ -ਸਰਕਾਰੀ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਾਰ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਸਾਬਕਾ ਸੈਨਿਕਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਜਾਂ ਆਸ਼ਰਿਤ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਇਹ ਸ਼ਰਤਾਂ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਜਾਂ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ। ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਅਸਾਮੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲਾਭ ਜਾਂ ਭਰਤੀ ਜੀਵਨ ਭਰ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਾਰ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸਾਬਕਾ ਸੈਨਿਕਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜੇਕਰ ਉਹ ਖੁਦ ਬਿਨੈਕਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਅਸਾਮੀਆਂ ਲਈ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਆਰਮਡ ਫੋਰਸਿਜ਼ ਤੋਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੇ ਕੋਈ ਸਾਬਕਾ ਸੈਨਿਕ ਨੌਕਰੀ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸਦੇ ਰੁਤਬੇ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿ ਉਸਦੇ ਦੋਵਾਂ ਸਿਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਅਜਿਹੀ ਸਾਬਕਾ ਸੈਨਿਕ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰੀ ਪੋਸਟ 'ਤੇ ਅਪਲਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਰੈਂਕ ਵਿਚ ਉੱਚੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯੋਗ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਨਾ ਤਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਹੈ।

(ਪੈਰਾ 14)

ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਸੀ .

ਅਰਵਿੰਦ ਮਿੱਤਲ, ਐਡੀ. ਏ.ਜੀ., ਪੰਜਾਬ।

ਨਿਰਣਾ

ਰਾਜੇਸ਼ ਬਿੰਦਲ, ਜੇ.

(1) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ 27 ਸਤੰਬਰ, 1989 (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ P.9) ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਬਕਾ ਸੈਨਿਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਰਿਕਰੂਟਮੈਂਟ ਆਫ਼ ਐਕਸ-ਸਰਵਿਸਮੈਨ ਰੂਲਜ਼, 1982 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਖਵੀਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਭਰਤੀ ਵਿੱਚ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਖੇਪ ਵਿੱਚ, 'ਨਿਯਮ' ਸਿਵਲ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਭਰਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਲਾਭਾਂ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਜਵਾਬਦਾਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ *ਰਿਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ*। ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਚੋਣ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਵਿੱਚ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀਆਂ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ।

(2) ਸਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1, ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 25 ਅਗਸਤ, 1973 ਨੂੰ ਏਅਰ ਕਰਾਫਟਸਮੈਨ ਵਜੋਂ ਭਾਰਤੀ ਹਵਾਈ ਸੈਨਾ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਉਸਨੇ ਬੀ.ਏ ਅਤੇ ਐਮ.ਏ. ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਯੋਗਤਾ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤਾ। ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 1985 ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਐਲ.ਐਲ.ਬੀ. ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਰੋਹਿਲ ਖੰਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਬਰੋਲੀ ਤੋਂ ਕੀਤੀ। 31 ਅਗਸਤ, 1988 ਨੂੰ, ਉਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਏਅਰ-ਫੋਰਸ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਹ ਸਾਰਜੈਂਟ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਸਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 2 11 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1972 ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਹਵਾਈ ਸੈਨਾ ਵਿੱਚ ਏਅਰ ਕਰਾਫਟਸਮੈਨ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਇਆ ਜੋ 30 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1992 ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਕਾਰਜਕਾਲ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਰਜੈਂਟ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਇਆ।

(3) ਸਾਲ 1992 ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਲਈ ਚੋਣ ਲਈ ਇੱਕ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਸ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੌਰਾਨ ਸਾਬਕਾ ਸੈਨਿਕਾਂ ਲਈ 14% ਕੋਟੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਹਾਇਕ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਹ 26 ਸਤੰਬਰ, 1992 ਨੂੰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਅਤੇ ਬਟਾਲਾ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਜੁਆਇਨ ਕਰ ਗਏ ਸਨ। ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਵਜੋਂ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 30 ਅਕਤੂਬਰ, 1993 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਟਰੇਨਿੰਗ ਕਾਲਜ, ਫਿਲੌਰ ਵਿਖੇ ਆਪਣੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ।

(4) 1993 ਵਿੱਚ, ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਯੋਗ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ 15 ਜੂਨ, 1993 ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਫਾਰਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸਾਬਕਾ ਸੈਨਿਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਸ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਉਚਿਤ ਚੈਨਲ ਰਾਹੀਂ ਭੇਜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ, ਕੁੱਲ 31 ਅਸਾਮੀਆਂ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁੱਲ ਸੀਟਾਂ ਦਾ 14%, ਭਾਵ, ਚਾਰ ਸੀਟਾਂ ਸਾਬਕਾ ਸੈਨਿਕਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਨ। . ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਅਤੇ ਇੰਟਰਵਿਊ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਮੈਰਿਟ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 4 'ਤੇ ਸਨ। 12 ਸਤੰਬਰ, 1993 ਦੇ ਪੱਤਰ *ਰਾਹੀਂ*, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਕਾ ਸੈਨਿਕਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਮੈਰਿਟ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ

ਅਤੇ ਚੌਥੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਕ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ ਪੁਲਿਸ (ਪ੍ਰਸੋਨਲ), ਪੰਜਾਬ ਕੋਲ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਪੁਲਿਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਵਜੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਭਰਤੀ। ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਭਾਗੀ ਚੋਣ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਾਬਕਾ ਸੈਨਿਕ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸਾਬਕਾ ਸੈਨਿਕਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਕੋਟੇ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਸਮਾਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਾਬਕਾ ਸੈਨਿਕਾਂ ਵਜੋਂ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਲਈ, 27 ਸਤੰਬਰ, 1989 ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ P.9), ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਹਦਾਇਤਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

(5) ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਸਟੈਂਡ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕੇਵਲ ਉਹੀ ਵਿਅਕਤੀ ਸਾਬਕਾ ਸੈਨਿਕ ਕੋਟੇ ਦੇ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਇਹ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਰਤੀ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਲਾਭ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰਿਜ਼ਰਵਡ ਅਸਾਮੀ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਾਰ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਹਾਇਕ ਵਜੋਂ ਚੋਣ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਆਫ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ।

(6) ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਅਰਵਿੰਦ ਮਿੱਤਲ, ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ, ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਪੇਪਰ ਬੁੱਕ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ।

(7) ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਲਤ ਹਦਾਇਤਾਂ/ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਗਲਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦਾ ਪਾਠ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:-

"2. ਜਿਹੜੇ ਸਾਬਕਾ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਿਵਲ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਰਿਕਰੂਟਮੈਂਟ ਆਫ ਐਕਸ-ਸਰਵਿਸਮੈਨ ਰੁਲਜ਼, 1982 ਅਧੀਨ ਰਾਖਵੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਭਰਤੀ ਵਿੱਚ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਭਰਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇਹ ਨੀਤੀ ਅਜੇ ਵੀ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹੈ।

(8) ਉਪਰੋਕਤ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰਭਰਤਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯਮਾਂ 'ਤੇ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਣਨ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ, ਸਬੰਧਿਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮ 4, ਜੋ ਕਿ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੇ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ, ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

" ਨਿਯਮ 4.

ਅਸਾਮੀਆਂ ਦਾ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ—(1) ਨਿਯਮ 3 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਸਾਰੀਆਂ ਰਾਜ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਵਿੱਚ ਭਰੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ 14% ਅਸਾਮੀਆਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਾਬਕਾ ਸੈਨਿਕਾਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਦੁਆਰਾ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਸਾਬਕਾ ਸੈਨਿਕ ਰਾਖਵੀਂ ਅਸਾਮੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਭਰਤੀ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਅਸਾਮੀ ਕਿਸੇ ਸਾਬਕਾ ਸੈਨਿਕ ਦੀ ਪਤਨੀ ਜਾਂ ਇੱਕ ਆਸ਼ਰਿਤ ਬੱਚੇ ਦੀ ਭਰਤੀ ਦੁਆਰਾ ਭਰੀ ਜਾਣ ਲਈ ਰਾਖਵੀਂ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਰਾਖਵੀਂ ਥਾਂ 'ਤੇ ਭਰਤੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਖਾਲੀ ਥਾਂ;

ਅੱਗੋਂ ਬਸ਼ਰਤੇ ਸਾਬਕਾ ਸੈਨਿਕਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਜਾਂ ਆਸ਼ਰਿਤ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਰਾਖਵੀਂ ਅਸਾਮੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਭਰਤੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ-

- (i) ਉਸ ਕੋਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਉਮਰ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ;
- (ii) ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ;
- (iii) ਉਹ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਾਰ ਰਾਖਵੀਂ ਥਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਭਰਤੀ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ”;

XX XX XX

XX XX XX

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਭਰੀਆਂ ਗਈਆਂ ਰਾਖਵੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਮੌਕਿਆਂ ਲਈ ਅੱਗੋਂ ਵਧਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ (ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 2 ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਮੌਕਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ) ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਰਾਖਵੇਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।”

(9) ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਿਯਮ ਸਿਰਫ ਸਾਬਕਾ ਸੈਨਿਕਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਜਾਂ ਆਸ਼ਰਿਤ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਸੈਨਿਕਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਵਰਮਾ ਬਨਾਮ ਦਿ ਸਟੇਟ ਆਫ ਹਰਿਆਣਾ (1), ਭਗਤ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਦਾ ਸਟੇਟ ਆਫ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰ (2), ਅਤੇ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰ (3) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦਾ ਪੱਖ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਾਬਕਾ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਰਗਰਮ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਸੈਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਛੁੱਟੀ ਕਈ ਵਾਰੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ ਦੀ ਆਮ ਉਮਰ। ਜੇਕਰ ਇੱਕੋ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਤਾਰ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਵੀ ਸਾਰੇ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲਏ ਹਨ, ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੱਖਪਾਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(10) ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੈਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈ ਗਈ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਯੋਗਤਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

- (1) 1981(3) SLR 436
- (2) 1993 (4) SLR 724
- (3) 1977 (2) SLR 180

(11) ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪੰਜ ਮਾਨਯੋਗ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਾਨ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ:-

“ਜੇ ਵਿਚਾਰ ਅਸੀਂ ਲਿਆ ਹੈ, ਸਾਡੇ ਲਈ ਨਿਯਮ 3(iii)(cc)(ii)(b) ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਜੋੜਨਾ ਚਾਹਾਂਗੇ ਕਿ ਨਿਯਮ ਸਾਡੇ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਯਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਰਮਡ ਫੋਰਸਿਜ਼ ਪਰਸੋਨਲ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੇ ਕੋਟੇ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਿਰਫ ਸੀਮਤ ਮਿਆਦ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੋਂ

Bhulla Singh and anothoi ne of Punjab and others 4 7"
(Raje®1, ' I, J-)

ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਇਨਸਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦੇ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨੌਕਰੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤੇ ਆਰਮਡ ਫੋਰਸਿਜ਼ ਪਰਸੋਨਲ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਇੱਕ ਘਟੀਆ ਅਹੁਦੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਉੱਚ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਯੋਗਤਾ ਗੁਆਉਣ ਦੇ ਦਰਦ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਕੋਈ ਉੱਤਮ ਅਹੁਦਾ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ "ਆਰਮਡ ਫੋਰਸਿਜ਼ ਤੋਂ ਉਸਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਉਸਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਪੋਸਟ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣ ਤੱਕ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਦੇ ਵੀ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਅਤੇ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਵੀ ਘਟੀਆ ਅਹੁਦਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਯਕੀਨਨ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਮੋੜਾਂਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਲਈ ਆਪਣਾ ਖੂਨ ਵਹਾਇਆ ਹੈ। ”

(12) ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਵਰਮਾ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ , ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਐਮਰਜੈਂਸੀ (ਰਿਆਇਤ) ਹਰਿਆਣਾ ਸੋਧ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 4-ਏ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। , 1979 ਜੋ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਹਿਲੀ ਨਿਯੁਕਤੀ 'ਤੇ ਯੁੱਧ ਸੇਵਾ ਲਾਭ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 8 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਰੀਖਣ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੈਸ਼ਨਲ ਐਮਰਜੈਂਸੀ (ਰਿਆਇਤ) ਹਰਿਆਣਾ 1 ਲੀ ਸੋਧ ਨਿਯਮ, 1979 ਦੁਆਰਾ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਐਮਰਜੈਂਸੀ (ਰਿਆਇਤ) ਨਿਯਮ, 1965 ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਯਮ 4-ਏ, ਧਾਰਾ 14 ਅਤੇ 16 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ. ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਸਾਬਕਾ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇੱਕ ਵਰਗ ਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸੱਦੇ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੌਰਾਨ ਮਿਲਟਰੀ ਸੇਵਾ। ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਮਲੇ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਘੱਟ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੜਾਅਵਾਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਫੌਜ ਤੋਂ ਰਿਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਹ ਸਾਰੇ ਇੱਕੋ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਉਸ ਕੰਮ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ। ਉਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਭਰੋਸੇ 'ਤੇ ਸੇਵਾ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਸਨ। ਲੋੜ ਦੀ ਘੜੀ ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਫਸਰਾਂ ਅਤੇ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਰਿਆਇਤਾਂ ਅਤੇ ਲਾਭ ਦੇਣ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਕਿੱਤੇ ਵਜੋਂ ਸਿਪਾਹੀ ਵਿਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ ਸਨ। ਜੇ ਰਿਹਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਨੂੰ ਕੁਝ ਘਟੀਆ ਨੌਕਰੀਆਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨੀਆਂ ਪਈਆਂ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਇਹਨਾਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਬਸ ਜੇ ਇਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀ ਸਿਵਲ ਪੋਸਟਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਤਾਂ ਉਹ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਆਏ। . ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਸਾਬਕਾ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਅਫਸਰ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਸਾਬਕਾ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਅਫਸਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਵਰਗੀਕਰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮਝਦਾਰੀ ਵਾਲਾ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਾਬਕਾ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਅਫਸਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੈਨਿਕਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਪੁਨਰਵਾਸ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਇਹ ਵਰਗੀਕਰਨ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧਾਉਂਦਾ। ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਵਸਤੂ ਨਾਲ ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ।

Bhulla Singh and another v. State of Punjab and others 47"
(Rajeev, ' I, J-)

ਵਰਗੀਕਰਨ ਆਬਜੈਕਟ ਨੂੰ ਹਰਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਦੂਜੇ ਤੁਲਨਾਯੋਗਾਂ ਲਈ ਉਪਲਬਧ
ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਵਰਗੀਕਰਨ ਅਤੇ
ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਵਸਤੂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਗਠਜੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸ
(ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਬ੍ਰਾਂਚ) (ਪਹਿਲੀ ਸੋਧ) ਰੂਲਜ਼, 1975 ਵਿੱਚ ਡੈਮੋਬੀਲਾਈਜ਼ਡ ਇੰਡੀਅਨ
ਆਰਮਡ ਫੋਰਸਿਜ਼ ਪਰਸੋਨਲ (ਅਹੁਦਿਆਂ ਦਾ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ) ਦਾ ਨਿਯਮ 3(iii)(cc)(ii)(b),
ਨਿਯਮ 4-A ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ:-

“ਰਿਲੀਜ਼ ਕੀਤੇ ਭਾਰਤੀ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਬਲਾਂ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ

xx

xx

xx

xx

ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਭਾਰਤੀ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਬਲਾਂ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜੋ
ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਰਾਖਵੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਉੱਤੇ ਆਪਣੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ
ਇਜ਼ੋਇਨਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਸਨ। ਯੂਨੀਅਨ ਦੀ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੀ
ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਜਾਂ ਸੰਘ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਿਵਲ ਪੋਸਟ ਜਾਂ ਸੰਘ ਦੇ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਬਲਾਂ ਤੋਂ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਜ।

(13) ਭਿਆਂਭਗਤ ਦੇ ਰਾਮ ਵਿਚ ; ਸੀਰੀ(s,upra), ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜਾਰੀਕਰਤਾ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਬਿਲਕੁਲ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ:-

“ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ 8 ਫਰਵਰੀ 1988, ਸੈਨਿਕ ਭਲਾਈ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ, ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਸਕੱਤਰ, ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ, ਪਟਿਆਲਾ ਨੂੰ ਚੇਅਰਮੈਨ, ਪੰਜਾਬ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਕਾਪੀ ਦੇ ਨਾਲ ਅਨੁਬੰਧ ਪੀ-2 ਦੇ ਪੱਤਰ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। , ਪਟਿਆਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਸੈਨਿਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਭਾਗ/ਬੋਰਡ/ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ/ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਸਾਬਕਾ ਸੈਨਿਕ ਵਰਗ ਲਈ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਭਰਤੀ. ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਅਨੁਬੰਧ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮੈਂ ਇਸ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਲੈ ਰਿਹਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸੈਨਿਕ ਭਲਾਈ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ, ਪੰਜਾਬ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਵਰਮਾ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ, ਐਚਸੀਐਸ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ 1981(3) ਐਸਐਲਆਰ 436 ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਿਯਮ 4-ਏ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਐਮਰਜੈਂਸੀ (ਰਿਆਇਤ) ਹਰਿਆਣਾ ਸੋਧ ਨਿਯਮ, 1979 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਯੁੱਧ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਹਿਲੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਹੀ ਲਾਭ. ਮੈਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸੇ ਸਾਬਕਾ ਸੈਨਿਕ ਨੂੰ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦਾ ਲਾਭ ਨਾ ਦੇਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦਾ ਲਾਭ ਲਿਆ ਹੋਵੇ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਲਓ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮਿਲਟਰੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਛੁੱਟੀ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕੋਈ ਅਸਾਮੀ ਨਹੀਂ। ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਸਾਬਕਾ ਸੈਨਿਕ ਲਈ ਰਾਖਵੀਂ ਪੋਸਟ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਲਈ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਅਸਾਮੀ ਜੋ ਉਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਾਬਕਾ ਸੈਨਿਕ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਕੁਝ ਅਸਾਮੀਆਂ ਲਈ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਅਸਾਮੀਆਂ ਸਾਬਕਾ ਸੈਨਿਕਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। . ਕੀ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀ ਲਈ ਪੋਸਟ ਦੇ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਉਸੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਉਸੇ ਲਾਭ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਯੋਗ ਹੈ? ਮੇਰੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਕਾਰਾਤਮਕ. ਦੋਵਾਂ ਸਿਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਯੋਗ ਹੈ। ਪਰ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜਿਸ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਉਹ ਯੋਗਤਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

ਉੱਪਰ ਜੋ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਸਾਬਕਾ ਸੈਨਿਕ ਲਈ ਰਾਖਵੀਂ ਪੋਸਟ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪੁਲਿਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਉਸ ਨੂੰ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੇ ਲਾਭ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ

Bhulla Singh and another v. State of Punjab and others 417
(Rajesh Bindal, J.)

ਉਹ ਸਹਾਇਕ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈ ਚੁੱਕਾ ਸੀ।

(14) ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 4 ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ 'ਤੇ, ਜਿੱਥੇ ਸਾਬਕਾ ਸੈਨਿਕਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਲਈ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਸ਼ਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈ ਸਕੇ। ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਾਰ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਸਾਬਕਾ ਸੈਨਿਕਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਜਾਂ ਆਸ਼ਰਿਤ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਇਹ ਸ਼ਰਤਾਂ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਜਾਂ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ। ਰਿਜ਼ਰਵਡ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਭਰਤੀ ਦਾ ਲਾਭ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸਾਬਕਾ ਸੈਨਿਕਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜੇਕਰ ਉਹ ਖੁਦ ਬਿਨੈਕਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਅਸਾਮੀਆਂ ਲਈ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਆਰਮਡ ਫੋਰਸਿਜ਼ ਤੋਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਸਾਬਕਾ ਸੈਨਿਕ ਅਜਿਹੀ ਨੌਕਰੀ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸਦੇ ਰੁਤਬੇ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿ ਉਸਦੇ ਦੋਵਾਂ ਸਿਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਅਜਿਹੇ ਸਾਬਕਾ ਸੈਨਿਕ ਨੂੰ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰੀ ਪੋਸਟ 'ਤੇ ਅਪਲਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਜੋ ਕਿ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਰੈਂਕ ਵਿੱਚ ਉੱਚੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯੋਗ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਨਾ ਤਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਹੈ।

(15) ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਉੱਪਰ ਦਰਜ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਦੋ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੁਲਿਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਵਜੋਂ ਜੁਆਇਨ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਨਿਯਮਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(16) ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਉਪਰੋਕਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਖਰਚੇ ਦੇ।

ਆਰ.ਐਨ.ਆਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੰਚਨ

ਐਚ.ਐਸ ਭੱਲਾ ਜੇ.

ਆਰ ਐਲ ਸਾਂਖਲਾ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ

ਅਤੇ ਹੋਰ, — ਉੱਤਰਦਾਤਾ

CWP ਨੰ. 2002 ਦੇ 15489

18 ਸਤੰਬਰ 2007

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950 - ਆਰਟ. 226 - 'ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਸ਼ੱਕੀ' ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਏ.ਸੀ.ਆਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਸੁਪੀਰੀਅਰ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਸਰਵਿਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ-ਇਸ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ-ਕਿਸੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ - ਨਿਯਮ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਵੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਇੱਕਲੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਇੰਦਰਾਜ਼ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ - ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਾ ਤਾਂ ਆਪਹੁਦਰਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਗਲਤ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ - ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੀ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਇੰਦਰਾਜ਼ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੀ ਪ੍ਰੀ-ਮੈਚਿਓਰ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ. ਨਿਯਮ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(ਪੈਰਾ 10)